

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	22201 - Psicologia del Desenvolupament / 50
Titulació	Grau d'Educació Social - Primer curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Castellà

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Miguel Sastre Lázaro						
<i>Responsable</i>						Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria
m.sastre@uib.eu						

Contextualització

L'assignatura Psicologia del Desenvolupament s'imparteix durant el segon semestre del primer curs del Grau d'Educació Social i es tracta d'una assignatura de formació bàsica. És una assignatura fonamental per entendre el canvi psicològic i social que es produeix en l'individu durant tota la vida. La funció d'aquesta assignatura és comprendre l'evolució ontogenètica de les persones des dels primers anys de la seva vida fins a la mort i els seus continguts tenen a veure amb els canvis psicològics que es produeixen i que estan relacionats amb la variable edat. És una disciplina que intenta explicar els canvis emocionals, cognitius, lingüístics i socials al llarg de la vida de les persones. Qualsevol professional que treballi amb persones que presenten problemes a alguns dels àmbits esmentats, ha de tenir una idea bàsica de què, com i quan es produeixen aquests canvis. Precisament per aquest motiu els continguts d'aquesta assignatura han de ser fonamentals per a un futur educador social.

Requisits

No hi ha requisits, ja que és tracta d'un assignatura bàsica de primer curs.

Competències

Específiques

- * Conèixer els supòsits pedagògics i biopsicosocials que estan en la base dels processos d'intervenció socioeducativa, així com les característiques fonamentals dels entorns d'intervenció (CE3).

Guia docent

Genèriques

- * Capacitat d'anàlisi i síntesi (CT1)
- * Capacitat d'organització i planificació (CT2)
- * Capacitat crítica i autocrítica (CT7)

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Aquest és el programa des de el que es treballarán els continguts relacionats amb l'assignatura.

Continguts temàtics

Tema 1. Desenvolupament prenatal

Aquest tema inclou una contextualització de la fertilitat i tot el procés de creixement durant el període prenatal (des de la concepció fins al naixement). També es farà referència a les diverses dificultats del desenvolupament que es poden presentar amb l'exposició de factors nocius i tòxics que afecten a l'infant durant la gestació (teratògens) o amb la presència d'anomalies genètiques.

Tema 2. El canvi i l'organització psicològica a la infància

Els continguts d'aquest tema tenen a veure en general amb: el desenvolupament psicomotor, físic, cognitiu, lingüístic, social, afectiu i de la personalitat de l'infant. L'explicació del tema es farà per fomentar el coneixement, anàlisi, i identificació dels mecanismes, diferències, problemes i necessitats psicològiques dels nins des de la triple perspectiva de la descripció, l'explicació i l'optimització d'aquests canvis i tenint en compte els contextos als quals es vinculen: la família, l'escola, els iguals.

Tema 3. El canvi i l'organització psicològica a l'adolescència

Els continguts d'aquest tema tenen a veure en general amb: els canvis psicofísics de la pubertat, els canvis a la cognició i a la moral, els canvis a les seves relacions socials (família i amics, parella), i a la personalitat (crisi d'identitat) de l'adolescent. L'explicació del tema es farà per fomentar el coneixement, anàlisi, i identificació dels mecanismes, diferències, problemes i necessitats psicològiques dels adolescents des de la triple perspectiva de la descripció, l'explicació i l'optimització d'aquests canvis i tenint en compte els contextos als quals es vinculen: la família, l'escola, els iguals i la societat i la cultura en la que es desenvolupen.

Tema 4. El canvi i l'organització psicològica a la vida adulta

Els continguts d'aquest tema tenen a veure en general amb: el procés de convertir-se en una persona adulta i de l'evolució del subjecte dins l'amplitud de la vida adulta. Es parlarà del període de transició jove-adult, i de la primera i segona etapa de la vida adulta. En aquest sentit es veurà quin és el concepte de maduresa, els canvis físics i fisiològics, la transformació de la intel·ligència i el proces de transformació personal en relació a l'afectivitat i al mon social i cultural que envolta al subjecte. Es a dir, l'accés al mon laboral, la recerca d'una parella estable, la paternitat, l'atenció i cura dels pares grans, etc. L'explicació del tema es farà per fomentar el coneixement, anàlisi, i identificació dels mecanismes, diferències, problemes i necessitats psicològiques dels adults des de la triple perspectiva de la descripció, l'explicació i l'optimització

Guia docent

d'aquests canvis i tenint en compte els contextos als quals es vinculen: la família, la feina, els amics i la parella, els fills, els pares i la societat i la cultura en la que es desenvolupen.

Tema 5. El canvi i l'organització psicològica a la senectud i el final del cicle vital

Els continguts d'aquest tema tenen a veure en general amb: el procés d'envelliment. Es parlarà del envelliment com a un procés diferencial. En particular es repassarà el procés biològic de l'envelliment: la transformació de la memòria i altres capacitats cognitives, la transformació física del cos que acompanya a l'envelliment. Els canvis a la personalitat de la persona gran lligats als canvis psicosocials: la desconnexió social, la desvinculació del món professional, la pèrdua de les amistats, etc. L'explicació del tema es farà per fomentar el coneixement, anàlisi, i identificació dels mecanismes, diferències, problemes i necessitats psicològiques de les persones grans des de la triple perspectiva de la descripció, l'explicació i l'optimització d'aquests canvis i tenint en compte els contextos als quals es vinculen: la jubilació, la família, els amics i la parella, els fills, i la societat i la cultura en la que es desenvolupen. Finalment, els darrers apartats de l'assignatura estan centrats en l'afrontament psicològic de l'individu cap a la mort com a final del cicle vital.

Metodologia docent

Aquí es descriuen les activitats de treball previstes a l'assignatura amb l'objecte de poder desenvolupar i avaluar les competències establertes. Amb el propòsit d'afavorir l'autonomia i el treball personal de l'alumne, l'assignatura forma part del projecte Campus Extens online, dedicat a l'ensenyament flexible i a distància, el qual incorpora l'ús de la telemàtica a l'ensenyament universitari. Per aquest motiu, exceptuant l'examen final, totes les activitats es fan a distància.

Volum de treball

A continuació es presenta la distribució d'hores segons les diferents activitats de treball presencial i no presencial planificat en relació a les hores i als crèdits.

Activitats de treball presencial (0,12 crèdits, 3 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Avaluació	Examen Global	Grup gran (G)	Aquest és l'examen final de la assignatura, amb el qual es pretén validar l'aprenentatge aconseguit per l'alumnat durant el curs. L'examen consistirà en dues preguntes a desenvolupar consistents en relacionar conceptes clau del temari. D'aquesta manera, no només s'avaluarà l'estudi dels continguts, sinó també la seva comprensió i reflexió. Els materials a estudiar es corresponen amb els materials lliurats o recomanats pel professor. Les referències bibliogràfiques relatives a aquest material es podran trobar en l'eina telemàtica de Moodle. D'altra banda, qualsevol referència addicional d'elecció personal o informació apresada fora de l'assignatura és benvinguda (sempre i quan puguin relacionar-se amb la psicologia del desenvolupament i amb els conceptes demanats a cada pregunta).	3

Guia docent

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (5,88 crèdits, 147 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Estudi dels continguts del temari	Els alumnes han d'estudiar pel seu compte els materials lliurats o referenciats pel professor i que siguin relatius a tots els temes. En relació a aquests continguts, els alumnes seran avaluats amb els qüestionaris d'autoavaluació al llarg de l'assignatura i, al final d'aquesta, amb l'examen global. Aquests materials es poden trobar a l'eina telemàtica Moodle.	49
Estudi i treball autònom individual	Qüestionaris d'autoavaluació	Al llarg de l'assignatura, l'alumnat farà dos qüestionaris d'autoavaluació a través de Moodle, consistents en respondre 25 preguntes amb quatre alternatives de resposta (cada error resta 0.33, segons la correcció per errors).	50
Estudi i treball autònom individual	Presentació oral d'un treball de recerca	Aquest és un treball de recerca teòric-pràctic que hauran de desenvolupar els alumnes individualment (o en petits grups) amb el suport del professor i dels recursos que ell posarà a la seva disposició. El resultat final d'aquest treball es presentarà de manera oral amb un vídeo d'una duració màxima de 10 minuts. Els temes es repartiran al començament de l'assignatura.	48

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Les competències establertes a l'assignatura seran valorades mitjançant l'aplicació d'una sèrie de procediments i activitats d'avaluació. A la taula que hi ha a continuació es descriu per a cada activitat el procediment d'avaluació, la tipologia (recuperable:R, no recuperable:NR), els criteris d'avaluació i el seu pes a la qualificació de l'assignatura. Exceptuant l'examen global final, totes les activitats d'aquesta assignatura són de tipus continu. Es considerarà que l'assignatura està aprovada sempre que la mitjana de les activitats d'avaluació sigui superior a 5. Per fer aquesta mitjana la nota de l'examen final ha de ser com a mínim d'un 5.

IMPORTANT :

L'alumnat ha de ser conscient que, segons s'exposa al Reglament Acadèmic de la Universitat de les Illes Balears (Article 34), es penalitzaran les activitats fraudulentament durant el procés d'avaluació de l'assignatura; en particular la inclusió en un treball de fragments d'obres alienes presentats de tal manera que es facin passar com a propis de l'alumnat (plagi d'altres treballs, copiar i enganxar parts de contingut extret de la Xarxa en un treball sense citar les fonts, copiar treball d'Internet i entregar-los com a propis, etc.). Concórrer en un frau

Guia docent

d'aquest tipus pot arribar a suposar, en funció de la gravetat del fet, l'automàtica qualificació de "suspens" (0,0) a la convocatòria anual.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Examen Global

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
Descripció	Aquest és l'examen final de la assignatura, amb el qual es pretén validar l'aprenentatge aconseguit per l'alumnat durant el curs. L'examen consistirà en dues preguntes a desenvolupar consistents en relacionar conceptes clau del temari. D'aquesta manera, no només s'avaluarà l'estudi dels continguts, sinó també la seva comprensió i reflexió. Els materials a estudiar es corresponen amb els materials lliurats o recomanats pel professor. Les referències bibliogràfiques relatives a aquest material es podran trobar en l'eina telemàtica de Moodle. D'altra banda, qualsevol referència addicional d'elecció personal o informació apresada fora de l'assignatura és benvinguda (sempre i quan puguin relacionar-se amb la psicologia del desenvolupament i amb els conceptes demanats a cada pregunta).
Criteris d'avaluació	Examen de dues preguntes a desenvolupar, consistents en relacionar conceptes clau.

Percentatge de la qualificació final: 40% amb qualificació mínima 5

Qüestionaris d'autoavaluació

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Sistemes d'autoavaluació (recuperable)
Descripció	Al llarg de l'assignatura, l'alumnat farà dos qüestionaris d'autoavaluació a través de Moodle, consistents en respondre 25 preguntes amb quatre alternatives de resposta (cada error resta 0.33, segons la correcció per errors).
Criteris d'avaluació	Captació de les paraules claus dels textos. Capacitat d'anàlisi i comprensió del contingut dels textos. Capacitat d'estudi constant i seguiment de l'assignatura. Els qüestionaris consistiran en respondre via online 25 preguntes tipus test amb 4 alternatives de resposta.

Percentatge de la qualificació final: 30%

Presentació oral d'un treball de recerca

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Proves orals (no recuperable)
Descripció	Aquest és un treball de recerca teòric-pràctic que hauran de desenvolupar els alumnes individualment (o en petits grups) amb el suport del professor i dels recursos que ell posarà a la seva disposició. El resultat final

Guia docent

d'aquest treball es presentarà de manera oral amb un vídeo d'una duració màxima de 10 minuts. Els temes es repartiran al començament de l'assignatura.

Criteris d'avaluació Capacitat de dialogar i d'expressar les idees pròpies amb claredat, naturalitat i sense llegir. La idea és transmetre que l'alumne/a coneix el tema amb total professionalitat.

Percentatge de la qualificació final: 30%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Aquests són els recursos bibliogràfics bàsics per cursar l'assignatura. Al'eina telemàtica Moodle es podran veure els que són més recomanables per a cada tema, així com aquells que calen per fer les activitats.

Bibliografia bàsica

- CRAIG, G.J., & BAUCUM, D. (2009). *Desarrollo psicológico* (9ª Ed.). México: Prentice Hall-Pearson
- DANIELS, H. (1996). *An Introduction to Vygotsky* (1st Ed.). London: Routledge
- ENSEÑAT, A., ROIG, T., y GARCÍA, A. (2015). *Neuropsicología pediátrica*. Madrid: Editorial Síntesis
- FELDMAN, R.S. (2007) *Desarrollo psicológico a través de la vida*. México: Pearson/Prentice Hall**
- KIMMEL, D.C., y WEINER, I.B. (1998). *La adolescencia: una transición del desarrollo* (1ª Ed.). Barcelona: Ariel Psicología
- LEWIS, M., & RUDOLPH, K.D. (2014). *Handbook of Developmental Psychopathology*. New York: Springer
- OWENS, R.E. (2003). *Desarrollo del lenguaje* (5ª Ed.). Madrid: Pearson
- PAPALIA, D., OLDS, S.W., y FELDMAN, R.D. (2009). *Psicología del desarrollo. De la infancia a la adolescencia* (11ª Ed.). México: McGraw-Hill**
- PRESSLEY, M., & MCCORMICK, C.B. (2007). *Child and Adolescent Development for Educators*. New York: The Guildford Press
- SHAFFER, D.R., & KIPP, K. (2010). *Developmental Psychology. Childhood & Adolescence* (8th Ed.). Belmont: Wadsworth
- SCHWARTZ, S.J., LUYCKX, K., & VIGNOLES, V.L. (2011). *Handbook of Identity Theory and Research*. New York: Springer-Verlag

Bibliografia complementària

- AIKEN, L.R. (2002). *Human Development in Adulthood*. New York: Kluwer.
- BERGER, K.S. (2004). *Psicología del desarrollo: infancia y adolescencia*. Madrid: Médica-Panamericana.
- BERGER, K.S. (2009). *Psicología del desarrollo: adultez y vejez*. Madrid: Médica-Panamericana.
- LERNER, R.M. (2015). *Handbook of Child Psychology and Developmental Science. Volumen 1-4* (7th Ed.). New Jersey: Wiley.
- PIAGET, J. (1985). *El nacimiento de la inteligencia en el niño*. Barcelona: Crítica
- SMITH, P.K., & HART, C.H. (2011). *The Wiley-Blackwell Handbook of Childhood Social Development* (2nd Ed.). Chichester: Wiley-Blackwell

Altres recursos

- * Bases de datos generales sobre psicología http://biblioteca.uam.es/psicologia/bases_datos.html
- * PsycINFO <http://www.apa.org/pubs/databases/psycinfo/index.aspx>
- * PSCODOC <http://www.pscodoc.org/acerca.htm>
- * Biblioteca virtual en psicología <http://bvs.psi.uba.ar/php/index.php>

Guia docent

* Educación ERIC <http://eric.ed.gov/>

